

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਦੁਆ (1:9-14)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਲਈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕੀਤਾ (1:3-8)। ਆਇਤ 9 ਤੋਂ 14 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਣ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੱਤੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 11, 12)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ (1:9)

ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਉਹ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਓ।

‘ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ’ (1:9)

ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਪਫ੍ਰਾਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਹਚਾ, ਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ (1:3-8)। ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘[ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ] ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਸੂਲ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਮਝ, ਗਿਆਨ, ਸਮਰੱਥਾ, ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਧੀਰਜ, ਆਨੰਦ, ਪੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਵਧ ਸਕਣਗੇ।’¹

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਅਰਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਕੇ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, 1:3 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ।)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿਚ ਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਖ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਹੋਰ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਸੀ।² ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਉਹਦੇ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨ (4:3, 4)³

ਆਇਤਾਂ 9 ਤੋਂ 14 ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਦੁਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਖੁਬੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ: (1) ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਕਿ ਉਹ ਦੁਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਵੇਗਾ; (2) ਦੁਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ; (3) ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ; (4) ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਲਗਾਅ ਅਤੇ ਪਿਆਰ; (5) ਦੁਆ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ; (6) ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣਾ; (7) ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਹਾਰ; (8) ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੱਕੀਸ਼ੁਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਯਕੀਨ; (9) ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ (10) ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਮਝ।

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਚਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ,’’ ‘‘ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ’’ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ‘‘ਪਛਾਣ’’ (ਆਇਤ 9) ਹੋਣ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲ ਸਕਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਲਦਾਈ ਹੋਵੇ (ਆਇਤ 10)। ਤੀਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ (ਆਇਤ 11)। ਚੌਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਨੰਦ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ (ਆਇਤਾਂ 11ਸ, 12)। ਆਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੇੜਿਓ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ।

‘‘ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨਾਲ ਉਹ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਓ’’ (1:9)

ਪੌਲੁਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਭਾਈ ਉਹ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ *plēroō* ਹੋ ਜਾਣ। ਨਬੂਵਤ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ (ਮੱਤੀ 1:22; 2:15), ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ (ਮਰਕੁਸ 1:15), ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ (ਮੱਤੀ 13:48; ਯੂਹੰਨਾ 7:8) ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ *plēroō* ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ, ਗਿਆਨ, ਆਨੰਦ ਜਾਂ ਸੋਗ ਵਰਗੇ ਖ਼ਾਸ ਗੁਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਵੀ ਹੈ।^੧

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਾਨ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ ਭਾਵ ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ (ਰੋਮੀਆਂ 10:1-3)।

ਗਿਆਨ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*epignōsis*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਜੋ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਨਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਆਇਤ 6)। ਇਸ ਵਿਚ *gnōsis* (2:3) ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੰਪੂਰਣ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੰਖੇਪ ਧਰਮਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਬਲਕਿ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਧਾਰਣਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੀ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:14)।

ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਭੈਅ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 1:7; ਵੇਖੋ 9:10)। ਗਿਆਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ। ਸਮਝ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਮਝ

ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੇ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:3-5)।

ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ‘ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ’ (*pneumatikē sophia*) ਅਤੇ ਸਮਝ (*sunesis*) ਲਈ ਵੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ। ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 31:3; 35:31; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 4:6; 2 ਇਤਿਹਾਸ 1:10, 12) ਅਤੇ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1:2; 2:2, 6; 3:13; 4:5, 7)।

‘ਸਮਝ’ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਠੋਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ (1:28; 2:3; 3:16; 4:5)। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮਝ ਹੋਵੇ। ਤੱਥਾਂ ਦਾ ‘ਗਿਆਨ’ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨਾਲ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਦੇ ਗਿਆਨ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਰੂਹਾਨੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:13), ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲੇ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨਾਲੋਂ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਗਿਆਨ (ਜਾਂ ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ੀ) ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:20)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸਮਾਨੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮਿਲੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਫ਼ਿਕਰ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਇਲਾਹੀ ਗਿਆਨ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆ ਕਰਨ (ਯਾਕੂਬ 1:5), ਸਾਡੇ ਉਸ ਦਾ ਵਚਨ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ (ਜ਼ਬੂਰ 19:7; 119:98) ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ‘ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ’ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਸੀਹੀ ਚਲਣ ਅਤੇ ਫਲ ਦੇਣਾ (1:10)

¹⁰ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਜੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲੋ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮ ਵਿਚ ਫਲਦੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਰਹੋ।

‘ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਜੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲੋ’ (1:10)

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। (1) ‘ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਜੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲੋ,’ (2) ‘ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੇ,’ (3) ‘ਹਰੇਕ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮ ਵਿਚ ਫਲਦੇ ਰਹੋ,’ ਅਤੇ (4) ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਰਹੋ।’

ਪੌਲੁਸ ਦੁਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਚਾਰੇ ਖੂਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਦੁਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਮਿਲੇ। ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਰੂਹਾਨੀ ਖੂਬੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ ਆਪਣੀ ਪੇਚੀਦਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮਝ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਆਨੰਦ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਹੋਵੇ। ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਖੂਬੀਆਂ ਦਵੇਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ

ਉੱਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹਕੂਮਤ ਕਰ ਸਕੇ (2 ਇਤਿਹਾਸ 1:10)।

ਚਾਲ ਚੱਲੇ ਤੋਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਭਾਵ ਸਰੀਰਕ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭਗਤੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਚਾਲ ਚਲਣ ਤੇ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (ਯੂਹੰਨਾ 8:12; 12:35)। ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:15), ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਸੀਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰੂਪਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘‘ਚਾਲ ਚੱਲੇ’’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ⁵ ਚਾਲ ਚਲਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਥਾਂ ਟਿਕਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਚੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਖਲੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ⁶ ਪਰ ਬੈਠਣ ਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ।

‘‘ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲੇ’’ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੌਲੁਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘‘ਮੈਂ... ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਸੱਦੇ ਨਾਲ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਹੋ ਉਹਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲੋ’’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:1)। ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣ ਪੌਲੁਸ ਵਾਂਗ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਭ ਚੇਲੇ ਜੋ ਵੀ ਹਨ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹੀ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:10)। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਜਲਾਲ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ। ਇਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜੋ ਬੁਠ ਬੋਲਦਾ, ਫਰੇਬ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਉਵੇਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:6)। ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਦਿਆਂ ਜੀਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:27 ਅਤੇ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:12 ਵਿਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3 ਯੂਹੰਨਾ 6)।

ਪੌਲੁਸ ਦੁਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਗਿਆਨ ਮਿਲ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾ ਸਕੇ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਲਈ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗਹਿਰੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਜਦ ਤਕ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਹਨ। ਉਪਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰੇ ਖੂਬੀਆਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਰਗੇ ਬਣਨ ਲਈ ਅਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ।

‘‘ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ’’ (1:10)

ਭਾਵੇਂ (*areskeia*) ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ *areskō* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਤਾਰਾਂ ਵਾਰ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉੱਥੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ।⁷ ਰੋਮੀਆਂ 15:1-3 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਨਿੰਦਿਆ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਈ।

ਨਿਰਾ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਸੇ ਜੋ ਕੋਈ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ਪਾਪ ਹੈ’ (ਯਾਕੂਬ 4: 17)। ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚਲੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਦੇ ਬਗੈਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਕੋਈ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸਚਿਆਈ ਤਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣ, ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਨਾ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਨਾ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਹੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹਦ ਤਕ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਹੋਣ। ਪੌਲੁਸ ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੈ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:20-23)। ਉਸ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਧਿਆਨ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਲਈ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ।

ਪੌਲੁਸ ਦੁਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਭਾਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਣ ਸਕਣ। ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰੂਪਰੇਖਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

‘ਅਤੇ ਹਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਵਿਚ ਫਲਦੇ ਰਹੋ’ (1: 10)

ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਭਾਂਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਇਤਾਂ 10 ਤੋਂ 12 ਚਾਰ ਕ੍ਰਿਦੰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ: (1) ਫਲਦੇ ਰਹੋ; (2) ‘ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਰਹੋ’ (ਆਇਤ 10); (3) ‘ਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਕਰੋ’ (ਆਇਤ 11); ਅਤੇ (4) ‘ਪਿਤਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ’ (ਆਇਤ 12)।

‘ਫਲਦੇ ਰਹੋ’ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *karpophorountes* ਹੈ ਜੋ *karpos*, ‘ਫਲ’ ਅਤੇ *phoreō*, ‘ਦੇਣਾ’ ਦਾ ਮੇਲ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:6 ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਅਤੇ 7:4, 5 ਵਿਚ ਦੋ ਹੋਰ ਵਾਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫਲ ਧਰਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਫਲ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 15:8)।

ਜਦ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੁਣ ਆ ਜਾਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਨਿੱਕਲਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ।

ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਫਲਦਾਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮ [†]ਦਾ ਫਲ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਚਾਰ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਚਿਆਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ

ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਬੇਹਤਰੀਨ ਢੰਗ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਹੰਡਾਇਆ ਗਿਆ ਉਪਦੇਸ਼ ਬੇਹਤਰੀਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਹਾਂ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 10)। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਰੂਹਾਨੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 12, 13)। ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੁਕਤੀ ਬਣਦੀ ਜਾਂ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 8, 9), ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 2: 7)।

ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿਹਚਾ ਸ਼ੁੱਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 2: 17-26)। ਕਰਮ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦਾ ਨਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 10; 1 ਪਤਰਸ 1: 17; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20: 11, 12)। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਜਾਂ ਕੰਮ ਬੁਰੇ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 2: 6-11)।

‘ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਰਹੋ’ (1: 10)

ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦੀ ਸਮਝ ਮਿਲੇਗੀ ਬਲਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗੀ। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਅਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ (ਜ਼ਿਰਮਿਯਾਹ 9: 23, 24)। ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ (ਯੂਹੰਨਾ 17: 3)। ਮਸੀਹ ਦੇਬਾਰਾ ਆਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਦਵੇਗਾ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1: 7, 8)।

‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਛਾਣ’ (epignōsis) ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗਿਆਨ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (1: 9 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 14, 18; 12: 45; 14: 9), ਉਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ (ਜ਼ਬੂਰ 19: 1; ਰੋਮੀਆਂ 1: 20), ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਰੱਥਾ (1: 11, 12)

11 ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਕਰੋ। 12 ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ।’

‘ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਵੇ’ (1: 11) ਕੁਲੁੰਸੀਆਂ ਲਈ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਆਉਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚਲਣੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਇਲਾਹੀ ਸਕਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿੱਕਲਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ

ਵਧ ਕੇ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਅਸੀਮਿਤ ਦਾਨ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਕਿਰਿਆ ਸਬਦ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਕ ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਿਦਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਮਰਥ ਜਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਾਉਂ *dunamei* ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਦਤ *dunamis* ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ *exousia* ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ (ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਵੱਸ,” 1:13; “ਇਖ਼ਤਿਆਰ,” 1:16; 2:10, 15) ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਤਿਜੋਰੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ (*dunamis*) ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਹੱਕ (*exousia*) ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੰਜੀਲ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਬਰੀ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (*dunamis*) ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 1:16)। ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਦੀ, “ਸ਼ਕਤੀ,” “ਹੱਕ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ” (*exousia*) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 1:12)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਰੂਹਾਂ ਉੱਤੇ (ਲੂਕਾ 9:1) ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (*dunamis*) ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ (*exousia*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ।

ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (*kratos*, “ਸ਼ਕਤੀ”; ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ “ਸ਼ਕਤੀ” ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਲਿਆ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:19, 20)। ਉਸ ਦੀ “ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ” ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਯੋਗ ਸ਼ਿਦਗੀ ਜੀਣ ਵਿਚ ਸਹਿਣਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

“ਮਹਿਮਾ” (*doxa*) ਦੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਤੋਂ ਸੌਖਣਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਤਗੜੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ (*endunamouthe*) ਲਈ ਸਮਝਾਇਆ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:10)। ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:16)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਤਮਾ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:4)।

“ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਕਰੋ” (1:11)

ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁਦਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ, ਧੀਰਜਵਾਨ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਏ. ਟੀ. ਰੇਬਰਟਸਨ ਨੇ ਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਧੀਰਜ [*hypomonēn*, ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ” ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ] ਤੋਂ ਭਾਵ ਬਿਨਾਂ ਬੁਜ਼ਦਲੀ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ “ਅੱਗੇ ਵਧਣ,” ਨੂੰ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਂਗ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਪਾਉਣ ਤੇ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਧੀਰਵਾਨ [*makrothumian*, ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਧੀਰਜ” ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ] ਕ੍ਰੋਧ, ਬਦਲੇ, ਇੰਤਕਾਮ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਬਰਦਾਸਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਭਰਦੇ ਅਤੇ

ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:4, 6; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:10; ਯਾਕੂਬ 5:10-11)।^੯

ਸਹਾਰਾ ਉਹ ਗੁਣ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜਾਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਧੀਰਜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਅਤੇ ਖਿਚਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਤਕਾਮ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਹੀ ਇਕ ਸੁਭਾਵਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਧੀਰਜ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਲਾ ਕੇ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਕੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12:17, 19)।

ਪੂਰਾ ਸ਼ਬਦ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਣਤਾ ਜਾਂ ਪਕਿਆਈ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਮਦਦ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਸੀਹੀ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ।

ਐਚ. ਸੀ. ਜੀ. ਮਾਊਲਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ, ‘‘ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਭਰਪੂਰੀ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ’ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਨ ਦੇ ਸੁਰਗੀ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਸਹਿਣਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।’’^{੧੦} ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਮਾਲ ਦਾ ਅਭਿਨੈ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਦੀ ਚਾਹ ਸੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ‘ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ’ ਜਾਂ ‘ਕਰਾਮਾਤਾਂ’ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 11:20, 21, 23; 13:54)। ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਭਾਵ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਹੋਣ (ਯੂਹੰਨਾ 20:30, 31; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:22), ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:12), ਅਤੇ ਸੁਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵਚਨ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ (ਮਰਕੁਸ 16:20; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:3; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:3, 4)। ਉੱਤੇ ਮੋਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਕਾਰਣ ਯਿਸੂ ਲਈ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਜਾਂ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਤੇ ਅਹਿਮ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:1-3)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਫ਼ਾਇਦੇ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:29, 30)। ਉਸ ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਲੜਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:4)। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੜਨ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:10-18)।

ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ’ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ (ਆਇਤ 12; KJV; NKJV; RSV), ‘ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਨ’ (ਆਇਤ 12; NASB; NIV; NRSV) ਦੇ

ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਆਨੰਦ ਧਰਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:4)।

‘ਪਿਤਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ’ (1:12)

ਖ਼ਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਲਾਮ ਲਿਖਦਿਆਂ (1:3-8), ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿਚ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ (1:3 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ)। ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਉਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਜੋ ਉਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਮੁਨਾ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਧੰਨਵਾਦ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:18) ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਪੱਤੀਦਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਖ਼ੁਦਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸਭ ਲੋਕ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਾਂ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27)।

ਚਾਨਣ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ (1:12ਅ, 13)

^{12ਅ}ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਜਿਨ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜੋਗ ਬਣਾਇਆ ਭਈ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੱਤੀਦਾਰ ਹੋਈਏ। ¹³ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੰਧਕਾਰ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ।

‘ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਜਿਨ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜੋਗ ਬਣਾਇਆ ਭਈ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੱਤੀਦਾਰ ਹੋਈਏ’ (1:12)

ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ [ਰੂਹਾਨੀ] ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੱਤੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਦੱਸਿਆ। ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭੂਤਕਾਲ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ‘ਯੋਗ’ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਕਾਬਲ, ਕਾਫ਼ੀ, ਬਣਵਾਉਣ’ ਦੇ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਕਾਰਣ ਵਾਚਕ ਕਿਰਿਆ *hikanōsanti* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਸਾਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਬਣਾਇਆ’ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:6; NASB) ਜਾਂ ‘ਸਾਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ’ (KJV) ਹੋਇਆ, ਲੋਕ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਯੋਗ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਕੰਮ, ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਡੀ ਬਰਕਤ ਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਰਸਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਘਰ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 1:3, 4)। ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਥਾਂ ਮਿਲੇਗਾ; ਇਹ ਕੰਮ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:32)।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 8:21)। ਕੋਈ ਵੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੁਰਗੀ ਨਗਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:27)। ਜਦ ਤਕ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਚਾਨਣ ਵਿਚ

ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7) ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਨ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:21; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:7) ਭਾਵ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਰਸਾ ਸਹੀ ਸਹੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ? ਦਾ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਦੇ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ ਚੌਥੀ ਜਿਲਦ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਟੈਕਸਚੁਅਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਸਾਨੂੰ’ ਦੀ ਥਾਂ (NASB) ਯੋਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ‘ਤੁਹਾਨੂੰ’ (NIV) ਨਾਲ ਵੀ ਕਬੂਲ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ।¹⁰ ‘ਤੁਹਾਨੂੰ’ ਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ ‘ਸਾਨੂੰ’ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਸਣੇ ਹੋਰ ਸਭ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ। ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਐਨਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਨ।

‘ਪੱਤੀਦਾਰ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *merida* (*meris* ਦਾ ਕਰਮਕਾਰਕ ਇਕਵਚਨ) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਲੂਕਾ 10:42; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:21; 16:12)। ‘ਵਿਰਸੇ’ (*klēros*) ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਰਥ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਠਹਿਰਾਈ ਹੋਈ ਕੋਈ ਰਕਮ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ‘ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ’ (ਮੱਤੀ 27:35; ਮਰਕੁਸ 15:24; ਲੂਕਾ 23:34; ਯੂਹੰਨਾ 19:24; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:26), ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਜਾਂ ਭੂਮਿਕਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:17), ਅਤੇ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵਿਰਸੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26:18; 1 ਪਤਰਸ 5:3)।

ਨਵੇਂ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਵਿਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਰਸਾ ਪਹਿਲੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਵਿਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8:6)। ਪੁਰਾਣੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ (ਕੁਚ 32:13; ਗਿਣਤੀ 26:53) ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਬਰਕਤਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 5:32, 33)। ਨਵੇਂ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਆਰਜੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6:33); ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਅਹਿਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੁਹਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰਗੀ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:3; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:8)। ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਪਾਇਆ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 1:3, 4) ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਸਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਪਹਿਲੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਦੂਜੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਵਿਚ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15)। ਇਨਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਸਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਰਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 8:16, 17; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:6, 7), ਕਿਉਂ ਜੋ ਸੁਰਗੀ ਵਿਰਸਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਹਨ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ (1 ਪਤਰਸ 1:3) ਅਤੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾਣ (ਰੋਮੀਆਂ 8:15; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:5; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:5) ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵੰਗ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਲਈ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਜਨਮ ਜਲ ਅਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:5)। ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਚਨ (ਯੂਹੰਨਾ 6:63; 1 ਪਤਰਸ 1:23) ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 10:17) ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27)। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:12 ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: ‘ਪਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੇ ਤੀਵੀਆਂ

ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਲੱਗੇ।’

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਚਨ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:26) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਜਾਤੀ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ (*hagioi*) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨਾ’ (*hagiazō*)। ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 17:17) ਅਤੇ ਚਾਨਣ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਜਗਤ ਦਾ ਚਾਨਣ ਹਨ (ਮੱਤੀ 5:14)। ਅਸੀਂ ਚਾਨਣ ਹਾਂ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਜਗਤ ਦਾ ਚਾਨਣ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:21; 8:12)। ਚਾਨਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ (ਯੂਹੰਨਾ 12:36; ਵੇਖੋ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:5), ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਚਾਨਣ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 8:12)।

‘ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ’ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਭਲਾ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਹਨ ਜਾਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ? ‘ਸੰਤਾਂ’ ਲਈ ਇਸੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਈ ਵਾਰ ‘ਪਵਿੱਤਰ’ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ (ਮੱਤੀ 27:52), ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 9:13, 32; ਰੋਮੀਆਂ 8:27; 12:13), ਜਾਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ (ਮਰਕੁਸ 8:38; ਲੂਕਾ 9:26; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10:22)। ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਹਰ ਯੁਗ ਦੇ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗੀ ਵਿਰਸਾ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਕੀਤੀ, ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰਕੌਮ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਹਨ ‘ਸੰਤ’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 27:52)। ਇਸ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15)। ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਗੈਰਕੌਮ ਮਸੀਹੀ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ‘ਅਨੁਕੂਲ ਤੋਂ ਚਾਨਣ ਦੀ ਵੱਲ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਵੱਸ ਤੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲ ਮੁੜੇ ਕਿ ਉਹ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ... ਨਿਹਚਾ ਕਰਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਏ, ਵਿਰਸਾ ਪਾਉਣ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26:18)। ‘ਸੰਤ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ‘ਅੱਡ ਕੀਤੇ ਹੋਏ, ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਸੰਤਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ।’

ਚਾਨਣ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਚਾਨਣ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਚਾਨਣ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:5)।

‘ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੰਧਕਾਰ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ’ ਲਿਆ (1:13)

ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹਨੇਰੇ ਅਤੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ‘ਛੁਡਾ’ (*hruomai*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੁਰਿਆਈ (ਮੱਤੀ 6:13), ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ (ਮੱਤੀ 27:43; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:10), ਪਾਪ ਵਿਚ ਮੌਤ (ਰੋਮੀਆਂ 7:24), ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਆਉਣ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:10), ਅਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ (2 ਪਤਰਸ 2:9) ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਛੁਡਾਉਣਾ ਹੈ। ‘ਸਾਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ’ ਅਤੇ ‘ਸਾਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ’ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਯੋਗ ਬਣਨ ਵਿਚ ਕੁਲੁਸੇ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਵਿਰਸਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਉਹੀ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ‘ਯੋਗ,’ ‘ਛੁਡਾ’ ਅਤੇ ‘ਬਚਾਅ’ ਦੇ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਹੈ; ਉਸ ਦੇ

ਬਗੈਰ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਛੁਡਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਪਾਪ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਉਹ ਬਚਾਅ ਸਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:9)।

ਆਇਤ 13ੳ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਖੁਦਾ ਸੈਤਾਨ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ‘ਅੰਧਕਾਰ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ’ ਦਿੱਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਾਇਆ। ‘ਵੱਸ’ (*exousia*) ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26:18 (1:11 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ)। ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਉਲਟ ‘ਅੰਧਕਾਰ’ ਪਾਪ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮੇਟ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਤੁਸੀਂ ਬੇਪਰਤੀਤਿਆਂ ਨਾਲ ਅਣਸਾਵੇਂ ਨਾ ਜੁੱਤੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮ ਵਿਚ ਕੀ ਸਾਂਝ ਹੈ? ਯਾ ਚਾਨਣ ਦਾ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮੇਲ ਹੈ? ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਬਲਿਆਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮਿਲਾਪ ਹੈ ਅਥਵਾ ਪਰਤੀਤਵਾਨ ਦਾ ਬੇਪਰਤੀਤੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਸਤਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਵਚਨ ਕੀਤਾ— ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰਿਆ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਓਹ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਹੋਣਗੇ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:14-16)।

ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਉਲਟ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:16), ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਵੱਸ ‘ਪਾਪ’ (ਯੂਹੰਨਾ 3:19), ਧੋਖੇ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:13-15), ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:18) ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੈਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਖੁਸ਼ਬਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅੰਨ੍ਹਿਆ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖੁਸ਼ਬਰੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਚਮਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾ ਪਵੇ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:4)। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:8), ਪਰ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਦੋਂ ਤਕ ਹੀ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:4) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਈਸ਼ੁਰ ਸੈਤਾਨ (ਯੂਹੰਨਾ 12:31; 14:30; 16:11; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:4), ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:19), ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹਨ (ਲੂਕਾ 22:53)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘ਹਰੇਕ ਜੋ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪਾਪ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਹੈ’ (ਯੂਹੰਨਾ 8:34)। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ‘ਕਰਦਾ ਹੈ’ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਪਾਪ ਦਾ ਦਾਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਭਲਾ, ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਭਈ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਲਈ ਜਿਹ ਦੇ ਹੱਥ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ

ਨੂੰ ਦਾਸ ਬਣਾ ਕੇ ਸੌਂਪ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਓਸੇ ਦੇ ਦਾਸ ਹੋ ਜਿਹ ਦੇ ਆਗਿਆ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਭਾਵੇਂ
ਮੌਤ ਲਈ ਪਾਪ ਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਲਈ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 16)।

ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ: ‘... ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹਦਾ ਕੋਈ ਹਠਾਤੁ ਹੋ ਗਿਆ ਸੇ
ਉਹਦਾ ਗੁਲਾਮ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੈ’ (2 ਪਤਰਸ 2: 19)। ਪਾਪ ਅਤੇ ਸੈਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕ
ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 26)।

ਰੋਮੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪਾਪੀ ਲੋਕ ‘ਪਾਪ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਕੇ ਹੋਏ’ ਹਨ। ਬਚਾਉਣਾ
ਪੌਲਸ ਨੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ‘ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ’ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ,’ ਬਲਕਿ ਉਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ‘ਘਿਣ’ ਕਰਦੇ ਹਨ (7: 15)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ‘ਪਾਪ ਜੋ [ਉਨ੍ਹਾਂ] ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ
ਹੈ’ (7: 20)। ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਪਾਪ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੈਤਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (7: 24, 25)। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵੱਸ, ਸੈਤਾਨ ਦੇ
ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅੰਧਘੋਰ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6: 12)
। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5: 11)। ਹਿਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਨੂੰ
ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਚਾਨਣ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 13: 12)। ਖੁਦਾ
ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ
ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1: 5-7)। ਚਾਨਣ ਨਾਲੋਂ ਹਨੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਰੱਖਣ
ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 3: 19)। ਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਯਿਸੂ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਗੁਪਤ ਕੰਮਾਂ
ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇਗਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4: 5)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ‘ਮੁੜ’ ਜਾਣ
(ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26: 18)। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ, ‘ਓਹ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰ ਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਏ ਹਨ ਵਿਰਸਾ ਪਾਉਣ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ
ਕੰਮ 26: 18)। ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਤਰਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਦੇ
ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੌਬਾ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 38)।
ਜਲ ਅਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਣ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 3: 5), ਤਾਂ
ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਪਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਦਮੀ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵੱਸ
ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਚਾਨਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੜਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਅਨ੍ਹੇਰਾ ਸਾਓ ਪਰ
ਹੁਣ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਚਾਨਣ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਚਾਨਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਚੱਲੋ’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5: 8); ‘ਕਿਉਂ
ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੱਭੋ ਚਾਨਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਦੇ ਹਾਂ’
(1 ਥੋਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5: 5)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਵੀ ਅੰਧਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।
ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ‘ਜਿਹ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅਚਰਜ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੱਦ
ਲਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪਰਜਾ ਹੀ ਨਾ ਸਾਓ ਪਰ ਹੁਣ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ ਹੋ ਗਏ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਉੱਤੇ
ਰਹਮ ਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਰਹਿਮ ਹੋਇਆ ਹੈ’ (1 ਪਤਰਸ 2: 9ਅ, 10)।

‘ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੰਧਕਾਰ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ

ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ' (1:13)

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਬਰਕਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ। 'ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ' (*methistēmi*) ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਫਰਕ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਹੈ। ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ (ਮੱਤੀ 13:38; 1 ਯੂਹੰਨਾ 3:8, 10) ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 8:44; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:26)। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭਾਵ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਛੁਡਾ' ਅਤੇ 'ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭੂਤਕਾਲ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਛੁਡਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ. ਬੀ. ਲਾਈਟਫੁਟ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।'¹¹

ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦਾ ਚਿਤਰਣ 'ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ' ਵਿਚਲੇ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ' (*ho huios tēs agapēs autou*) ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲਾ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵੇਲੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, 'ਇਹ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ' (ਮੱਤੀ 3:17)। ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ, ਯਾਰੂਬ, ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਈ ਸੀ (ਮੱਤੀ 17:5)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:35; 5:20; 10:17; 15:9; 17:23, 24, 26) ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 15:10)। ਯਿਸੂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਚੀਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵੱਡੇਪਣ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਹੀ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 3:16)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਇਆ 'ਜਿਵੇਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ' (ਯੂਹੰਨਾ 14:31)।

'ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ,' 'ਵਿਚ' ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*eis*) ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ 'ਅੰਦਰ।' ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵੱਸ 'ਵਿੱਚੋਂ' (*ex*) ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ' ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ 'ਵਿਚ' ਪੁਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:20)। ਇਸ ਖ਼ਤ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਇਕ ਵਰਤਮਾਨ ਹਕੀਕਤ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਾ ਸਾਰਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਲ ਅਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ (ਯੂਹੰਨਾ 3:5) ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੁਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਨ ਜੋ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਸੀ।

ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ‘ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਰਾਜ’ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:5)। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਜ ਹੀ ‘ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ’ (ਮੱਤੀ 3:2), ਜਾਂ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਰਾਜ’ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 4:11)। ਇਹ ਉਹੀ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ‘ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 3:2; 4:17), ਉਹੀ ਰਾਜ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ‘ਨੇੜੇ’ ਆ ਚੁਕਿਆ ਸੀ (ਲੂਕਾ 10:9)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ‘ਮੇਰੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਇਸ ਜਗਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ; ... ਮੇਰੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਇੱਥੇ ਦੀ ਨਹੀਂ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:36)। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਯਿਸੂ ਦਾ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਇਕ ਦੁਨਿਆਵੀ, ਭੌਤਿਕ ਰਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਸੀ। ਰਾਬਰਟ ਜੀ. ਬ੍ਰੈਚਰ ਅਤੇ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਭੂਗੋਲਿਕ ਥਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ‘ਹਕੂਮਤ’ ਜਾਂ ‘ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੇ ਖੇਤਰ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’¹²

“ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮਾਫ਼ੀ” (1:14)

¹⁴ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਨਿਸਤਾਰਾ ਅਰਥਾਤ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

‘ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਨਿਸਤਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ’ (1:14)

ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਇਤ 13 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਰੂਪਕ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਪੌਲਸ ਨਾਲ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੂਹਾਨੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੁਟਕਾਰੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇਕ ਹੈ, ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮਾਊਲ ਦਾ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਹੀ ਹੈ:

ਆਇਤ 13 ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ’ ਨਾ ਕਿ ‘ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ’ ਉੱਤੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ... ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਕੰਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਫ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਭੇਤ ਭਰੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਏ ਹਨ।¹³

ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੋਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਰ ਰੂਹਾਨੀ ਬਰਕਤ ਓਸੇ ਵਿਚ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:3)। ‘ਛੁਟਕਾਰਾ’ (apolutrōsis) ਦਾ ਅਰਥ ਗੁਲਾਮ ਯਾ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰਾਉਤੀ ਦੇ ਕੇ ਛੁਡਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬ੍ਰੈਚਰ ਅਤੇ ਨਿਡਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ apolutrosis ਵਿਚ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।’¹⁴

ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ (1 ਪਤਰਸ 1:18, 19), ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੁਆਈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:23)। ਉਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ (ਯੂਹੰਨਾ 8:34; ਰੋਮੀਆਂ 6:16), ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ (ਯੂਹੰਨਾ 8:36; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:1) ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28)। ਐਫ਼. ਐਫ਼. ਬਰੂਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਬੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ।'¹⁵

ਕਈ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ 'ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ' (KJV; NKJV) ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

‘ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ’ (1: 14)

ਆਇਤ 14 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਜਿਸ ਆਖਰੀ ਬਰਕਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੈ। ਮਾਫ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ, ਇਹ ‘ਛੁਟਕਾਰਾ’ ਦਾ ਉਲਟ ਹੈ। ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਰੂਹਾਨੀ ਅਜ਼ਾਦੀ, ਛੁਡਾਏ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਨ, ਇਹ ਵੱਡੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਮੱਤੀ 26:28) ਅਤੇ ਧੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5)। ਮਾਫ਼ੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ‘ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਵਿਚ ਬੇਹਦ ਧੰਨ ਉਜਾਗਰ ਕਰੇ’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:7)। ਉਹ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8, 9)। ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:32)। ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਫਲ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:3; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27) ਅਤੇ ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹੈ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:1)।

ਅਜਿਬ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ‘ਮਾਫ਼ੀ’ (*aphesis*) ਪੌਲਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:7 ਆਇਤ ਵਿਚ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨੇ ਵੀ ਪਿਸਦੀਆ ਦੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13:38)।

ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਵਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੱਤੀ ਨੇ ‘ਮਾਫ਼ੀ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (ਮੱਤੀ 26:28)। ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 1:4; ਵੀ ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 3:3)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਹੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। (ਮਰਕੁਸ 3:29) ਲੂਕਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਕਰੀਯਾਹ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 1:67, 77)। ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਛੁਡਾਵੇਗਾ’ ਅਤੇ ‘ਬੰਦੂਆਂ’ ਨੂੰ ਛੁਡਾਵੇਗਾ’ (ਲੂਕਾ 4:18)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਕਿ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ (ਲੂਕਾ 24:47)। ‘ਮਾਫ਼ੀ’ ਸ਼ਬਦ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਏ ਹਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38; 5:31; 10:43; 13:38; 24:47)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਹੂ ਦੇ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22; 10:18)।

1:12ਅ-14: ਵਿਚ ਛੇ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

1. ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਸ ਵਿਚ ਹਨ।
2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਉਦੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਤੀਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੌਬਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
5. ਜਦ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
6. ਇਹ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਾਨਣ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣ ਕੇ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਣ ਕੇ।

ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ

ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਜ (1: 13)

ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦੇ ਵਿਚ ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਦਾਉਦ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 9:6, 7)। ਜਿਬਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਇਸੇ ਆਇਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਹਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾਉਦ ਦਾ ਤਖ਼ਤ ਉਹ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ’’ (ਲੂਕਾ 1:32)। ਮੀਕਾ ਨੇ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਕਮ ਦਾਉਦ ਦੇ ਨਗਰ ਬੈਤਲਹਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲੇਗਾ (ਮੀਕਾ 5:2; ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 2:4)।

ਨਬੂਕਦਨਜ਼ਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਰਾਜ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਦਾਨੀਏਲ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਇਹ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਜ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਰੋਮੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਦਾਨੀਏਲ 2:31-44)। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਸਮਝ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ‘‘ਉਡੀਕਦੇ ਸਨ’’ (ਲੂਕਾ 3:15), ਜਦ ਯੂਹੰਨਾ ਆਣ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 3:1, 2)।

ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ ‘‘ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ’’ (ਮਰਕੁਸ 1:15), ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਇਸੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ (ਮੱਤੀ 4:17)। ਰਾਜ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਲਈ (ਮੱਤੀ 10:5, 7) ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ (ਲੂਕਾ 10:9, 11) ਅਤੇ ਸੱਤਰ ਹੋਰ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉੱਥੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਵੇਖ ਸਕਣਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 9:1)। ਉਹ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:1-4) ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਆਈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:8)। ਉਸ ਵਕਤ ਯਿਸੂ ਦਾ ਰਾਜ ਧਰਤੀ ਤੇ ਫੈਲ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ‘‘ਨੇੜੇ’’ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਲੋਕ

ਇਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:12 ਨਾਲ ਯੂਹੰਨਾ 3:3-5 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ)। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਆ ਚੁਕਿਆ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 19:8; 20:25; 28:23, 31)।

ਮਸੀਹ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਉਠਾ ਲਿਆ ਗਿਆ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:20-23; 1 ਪਤਰਸ 3:22; ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 7:13, 14)। ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 28:18), ਕਿਉਂ ਜੋ ਹੁਣ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਓਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:27)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੂਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੱਸਿਆ (ਲੂਕਾ 19:12)। ਉਸ ਦਾ ਮੁੜ ਕੇ ਆਉਣਾ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜੀਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲੈਣਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 19:13-27)। ਇਸ ਤੋਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘ਯੁੱਗ ਦੇ ਅੰਤ’ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਵੇਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ (ਮੱਤੀ 13:49; 25:31-46)। ਉਸ ਵਕਤ ਉਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦੇਵੇਗਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:23, 24)।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਜੇ ਤਕ ਆਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸਵਾਦ ਚੁੱਖਿਆ ਸੀ: ਬਰੂਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਕੇ ਕਿ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੌਲਸ ਸਾਨੂੰ ਸਚਮੁਚ ਦੇ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਯੁਗਾਂਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ... ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਅਸਲ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ‘ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੱਤੀਦਾਰ’ ਨੂੰ ਅਜੇ ਆਪਣੀ ਅਸੀਮ ਦੌਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਲਾਹੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ... ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ (ਤੁਲਣਾ ਮੱਤੀ 12:28; ਲੂਕਾ 11:20); ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਪੂਰਣਤਾ ਵਿਚ ਆਵੇਗੀ ਜੋ ਮਸੀਹ ਦੇ *parousia* [ਦੂਜੀ ਆਮਦ] ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।¹⁶

ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਾਸਮਝੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *eis* ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਵਿਚ’ ਹੈ ਅਤੇ 1:13 ਦੇ ਕਈ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ (KJV; NKJV; NIV ਅਤੇ NRSV) ਸਣੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਇਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਇਕ ਵਰਤਮਾਨ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਤਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਦੋਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਹੁਣ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯਾਜਕ ਹਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:6; 5:10)। ਉਹ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਭਾਵ ਉਸ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ

ਭਾਈਆਂ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਦੁਆ (1:9-11)

ਭਾਈਆਂ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਣ (1:9)। ਅਸੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਚਨ ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਕੰਪਿਯੂਟਰ ਅਤੇ ਮਿਡੀਆ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਟਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣ ਦੀ ਦੁਆ ਕਰਨ।

ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲ ਸਕਣ (1:10)। ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾਣਨਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਉਹ ਪਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ (ਯਾਕੂਬ 4:17)। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਬਗ਼ੈਰ ਕਿਸ ਕੰਮ ਦੀ? ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ। ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰੀਏ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਫਲਦਾਇਕ ਹੋਈਏ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣ (1:11)। ਇਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਭਾਰੀ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਹਿਲਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਬੇਟਾ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।’’ ਮਿਲ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਹਾਥੀ ਨਾਲ ਝੁਲਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਚੂਹੇ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਅਸਾਂ ਸਚਮੁਚ ਉਸ ਪੁਲ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ।’’ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਈਏ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:13)।

ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਉਹ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘‘ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਿਰਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤਦੋਂ ਹੀ ਸਮਰੱਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ’’ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:10)। ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਲਿਖ ਸਕਿਆ, ‘‘ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਸਭੇ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ’’ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:13)। ਸਾਡੀ ਮਸੀਹੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਸਾਰਾ ਖ਼ੁਦਾ। ਇਹ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ‘‘... ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਂਝੀ ਹਾਂ’’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:9)।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਈ ਧੀਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ (1:11)। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੋ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘਾਹ ਫੂਸ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਤਕ ਪਿੰਡਾ ਲਹੁੰਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਤੈਰਣ ਲਈ ਜਾਣਗੇ। ਘਾਹ ਫੂਸ ਕੱਢਣਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਧਰੀਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਧੀਰਜਵਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਸ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੋਵੇ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ

ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਉਣ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਕਰਕੇ ਠੋਕਰ ਖਾਣਗੇ (ਮਰਕੁਸ 4: 17-19)।

ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਦਲੇਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਮਝ ਦੀ, ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦੀ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬਰਕਤ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ।

ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਦੁਆ (1: 9)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਇਹ ਲੋੜਾਂ ਗਿਆਨ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੁਣ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲ ਕੇ ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਫਲ ਲਿਆ ਸਕਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ ਉਹਦੀ ਜਲਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਕੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ, ਧੀਰਜਵਾਨ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਗਿਆਨ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪਛਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

(1) ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਜੋ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ? ਇਸੇ ਪਰਕਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਤਮਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੀਏ ਜਿਹੜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਸ ਗਿਆਨ ਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਤਮਾ ਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਬਦਾ ਨਾਲ ਅਰਥਾਤ ਆਤਮਕ ਗੱਲਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2: 11-13)।

(2) ਸਮਝ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਂ ਬੁੱਧ ਲਈ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਦੁਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1: 5, 6)। ਸੁਲੇਮਾਨ ਸਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਚੰਗੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਮੰਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਰਖ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਲੰਮੀ ਉਮਰ, ਦੌਲਤ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾ ਮੰਗ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵਾਲਾ ਮਨ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ (1 ਰਾਜਿਆਂ 3: 12)।

ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਯੁੱਗ ਲਈ ਬੁੱਧ ਜਾਂ ਸਮਝ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 30; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 2, 3)। ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਝ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 21)। ਜੋ ਸਚਿਆਈਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਉਸ ਸਮਝ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਹੜੀ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (2 ਪਤਰਸ 3: 15)।

(3) ਪਛਾਣ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦਾ

ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੇ (ਯਸਾਯਾਹ 6:9, 10) ਆਪਣੀ ਪੀੜੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨ ਬੰਦ ਕਰ ਲਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਛਾਣ ਨਾ ਸਕਣ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੁੜਨਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 4:12)। ਰੋਮ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤਦਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇਸੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 28:26, 27)। ਕਈ ਯਹੂਦੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਣ ਬਚਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ (ਰੋਮੀਆਂ 10:1-3)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਖਿਆ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਫ਼ਿਜ਼ੂਲਪੁਣੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅੰਨੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:17, 18)।

ਕਈ ਵਾਰ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਬੂਵਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਵੇ (ਲੂਕਾ 24:45)। ਹਬਸ਼ੀ ਖੋਜਾ ਭਾਵ ਇਥੋਪੀਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:30-33), ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਜਾਂ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 53)।

ਸਾਨੂੰ ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਵੇ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:17)। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਣ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਫ਼ੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:13; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:3-5)।

ਲਿਖਤ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗ ਦੂਜੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਂਗ ਸਮਝਣੇ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕੁਝ ਲੇਖ ਸਮਝਣੇ ਅੱਖੇ ਸਨ (2 ਪਤਰਸ 3:16)। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਲਿਖਤ ਤਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 22:29)।

ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਸਮਝ ਜਾਂ ਪਛਾਣ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਗਿਆ ਸੇ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੌ ਗੁਣਾ ਕੋਈ ਸੱਠ ਗੁਣਾ ਕੋਈ ਤੀਹ ਗੁਣਾ ਫਲਦਾ ਹੈ” (ਮੱਤੀ 13:23)। ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਣ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵਚਨ ਚੁਗ ਲੈਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 13:19)।

ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਥਾਂ ਤੇ ਭਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੁਧ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣਾ (1:10)

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣ, ਉਹਦੇ ਲਈ ਫਲ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣਨ ਲਈ ਗਿਆਨ, ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(1) ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- ਦਿਨ ਵਿਚ (ਯੂਹੰਨਾ 11:9)।
- ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ (ਰੋਮੀਆਂ 6:4)।
- ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:7)।
- ਮਸੀਹੀ ਸੱਦੇ ਦੇ ਯੋਗ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:1)।
- ਭਲੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:10)।
- ਚਾਨਣ ਵਿਚ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7)।
- ਯਿਸੂ ਵਾਂਗ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:6)।
- ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ (2 ਯੂਹੰਨਾ 6)।

ਲਿਖਤ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ:

- ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੀ ਮਤ ਉੱਤੇ (ਜ਼ਬੂਰ 1:1)।
- ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ (ਯੂਹੰਨਾ 11:10; 12:35; 1 ਯੂਹੰਨਾ 1:6)।
- ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਰੋਮੀਆਂ 8:4; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:2)।
- ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:2)।
- ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਵਾਂਗ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:17)।
- ਬਦਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:5-10)।

ਸਾਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਰਾਹ ਦੀ ਇਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੰਗ ਫ਼ਾਟਕ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚੌੜਾ ਫ਼ਾਟਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਬਰਬਾਦੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 7:13, 14)।

(2) ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਫਲ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਲ ਵਾਲਾ ਰੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਫਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇੰਜੀਰ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੁਕ ਜਾਣ ਦਾ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਫਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 21:19)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਦਾਖ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਉਹਦੇ ਚੇਲੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਹਾਂ। ਉਹ ਫਲ ਨਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਫਲ ਲਿਆਵਾਂਗੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਡ ਰਹਿ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ (ਯੂਹੰਨਾ 15:1-6)। ਜੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਫਲ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਇਹੀ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 15:8, 16)। ਮਸੀਹੀ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੇਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੁਦਾ ਲਈ ਫਲ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 7:4)।

ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸਾਨੂੰ ‘ਆਤਮਾ ਦਾ ਫਲ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੂਹਾਨੀ ਗੁਣ ਰੱਖਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5:22)। ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਈਮਾਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ ਵਧਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (2 ਪਤਰਸ 1:5-7)। ਖੁਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ, ‘ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਦਾਇਕ ਫਲ’ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12: 11ਅ; ਵੇਖੋ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1: 11)।

ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਫਲ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਵਾਢੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ‘ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਲਈ ਫਲ ਇਕੱਠਾ’ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 4: 36)। ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿ ‘ਜਿਵੇਂ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਤਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਫਲ ਮਿਲੇ’; ‘ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਰੋਮ ਵਿਚ ਹੋ ਵਾਹ ਲੱਗਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਣ ਨੂੰ ਲੱਕ ਬੱਧਾ ਹੈ’ (ਰੋਮੀਆਂ 1: 13ਅ, 15)। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ‘ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ’ ਮੰਨਦਾ ਸੀ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1: 22)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਦੱਸਿਆ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਲਈ ਫਲ ਲਿਆ ਸਕੀਏ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੈ।

(3) ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਢੁਕਵਾਂ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਅਤੇ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਿਯਮ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਚਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਧ ਸਕਣ (1 ਪਤਰਸ 2: 2)। ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਖਾਣਾ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 4: 4)।

ਖ਼ਾਸ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2: 16, 17; 3: 3; 1 ਪਤਰਸ 4: 11ਅ; 5: 10)। ਬਿਨਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਅਸੀਂ ‘ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ (ਯੂਹੰਨਾ 15: 5)। ਉਸ ਨੇ ਵਚਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਨਾਲ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਰਾਹੀਂ (ਲੂਕਾ 22: 32; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15: 32), ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਦਦ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3: 16)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4: 4)।

ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਸੀ। ਸਲੀਬ ਦੇ ਸੰਤਾਪ, ਠੁਕਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਆਉਣ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਿਆਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਟਲ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਮੰਜੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸੁਰਗ ਤੋਂ ਇਕ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਲੂਕਾ 22: 42, 43)। ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੋਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮਦਦ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1: 12; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1: 17)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਕੰਡਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12: 9, 10)।

ਖੁਦਾ ਦੀ ਜਲਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ, ਧੀਰਜਵਾਨ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੁਣ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਕ ਚਲਣ ਜਿਹੜਾ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (1: 10)

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਜਦ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਤੌਬਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਆਗੂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਜਾਂ ਬੇਟੀ

ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾਸਮਝੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਕੇ ਉਸ ਖੁਦਾਪ੍ਰਸਤ ਪਿਤਾ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6: 17, 18; 1 ਯੂਹੰਨਾ 3: 1)। ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11: 16)। ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 2: 23, 24) ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ।

ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਬਲਵਾਨ (1: 11)

ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸਿਰਫ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਸਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪੇ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ’ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4: 13)। ਜਦ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਮਦਦ ਲਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਮਨਸ਼ਾ ਤੇ ਅਮਲ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ’ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 13) ਅਤੇ ‘ਸੋ ਨਾ ਤਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਹੈ, ਨਾ ਸਿੱਜਣ ਵਾਲਾ ਪਰੰਤੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 7)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗ ਹੋਏ (1: 12-14)

ਪੌਲਸ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਈ ਇਸੇ ਲਈ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ (ਆਇਤ 12)। ਡਾਕਟਰਾਂ, ਡੈਂਟਿਸਟਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ, ਮਾਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਕੋਰਸ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਯੋਗਤਾ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੁਰਗੀ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੁਦਾ ਸਾਥੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਐਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੀਏ। ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲੀ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5: 8, 9; 11: 6)। ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 8, 9)।

ਵਿਰਸੇ ਲਈ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਲੋਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (1: 13)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਾਂ ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ (ਯੂਹੰਨਾ 17: 11-18)। ਸਾਡੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਅਹਿਮ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਦੀਪਕ, ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ ਹੈ: ‘ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੁਰਗ ਦੀ ਪਰਜਾ ਹਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤੇ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ’ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3: 20)। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੂਹਾਨੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਰਗੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਵੰਸ, ਯਾਜਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਮੰਡਲੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਕੌਮ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਖਾਸ ਪਰਜਾ ਹੋ ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਉਹਦਿਆਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਹ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਤੋਂ

ਆਪਣੇ ਅਚਰਜ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪਰਜਾ ਹੀ ਨਾ ਸਾਓ ਪਰ ਹੁਣ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ ਹੋ ਗਏ ਹੋ। ਉੱਤੇ ਰਹਮ ਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਰਹਿਮ ਹੋਇਆ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 2:9, 10)।

ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਕ ਅਬਦੀ ਘਾਟੀ ਭਾਵ ਉਸ ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ‘ਪਰਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ‘ਸਰੀਰਕ ਕਾਮਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ’ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 2:11)।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਸ ‘ਵਿਚ’ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣੇ ਲਈ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਅਤੇ ਫਲਦਾਇਕ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:14)।

ਚਾਨਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ (1:12-14)

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਾਨਣ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੁਰਗ ਦੀ ਆਸ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 1:3, 4)। ਸਾਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਬਰਕਤਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਖ਼ੁਦਾ ਹੀ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:13)। ਵਿਰਸਾ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਹਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਬਲਕਿ ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ। ਸੁਰਗ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:7), ਭਾਵ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣੇ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27)।

(1) ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:13, 14 ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦੇ ਹਾਕਮ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ, ਦੁਸ਼ਟ ਸੰਸਾਰ, ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਵਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:19)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ (ਰੋਮੀਆਂ 13:12) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:14ਅ; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:11, 12)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਅਨ੍ਹੇਰਾ ਸਾਓ ਪਰ ਹੁਣ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਚਾਨਣ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਚਾਨਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਚੱਲੋ’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:8); ਉਹ ਰਾਤ ਦੇ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ‘ਚਾਨਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ’ ਸਨ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:4, 5)। ਚਾਨਣ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਬੰਨ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:11, 12)।

(3) ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਯਿਸੂ ਜੋ ਕਿ ਚਾਨਣ ਹੈ, ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 8:12)। ਬੁਰਿਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚਾਨਣ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:20)। ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:6, 7)। ਇਹ ਲੋਕ ਚਾਨਣ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ (1 ਥੋਮਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:5)।

(4) ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਜ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੂਮਤ ਹੈ (ਮੱਤੀ 28: 18), ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਉੱਪਰ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:20-23; 1 ਪਤਰਸ 3:22)। ਉਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤਕ ਇਵੇਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਉਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦੇਵੇਗਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:22-27)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਡੇ ਅੱਡ ਹੈ:

ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਵਿਰਸਾ ਮਿਲ ਸਕੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26: 18)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤਦੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38) ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਲ ਅਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3: 12; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8: 12)।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

	ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ	ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਜ
ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 26: 18	‘‘ਅਨ੍ਹੇਰਾ’’	‘‘ਚਾਨਣ’’ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’’
	‘‘ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ’’	‘‘ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ... ਨਿਹਚਾ ਕਰਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਏ ਹਨ ਵਿਰਸਾ ਪਾਉਣਗੇ’’
1 ਪਤਰਸ 2:9		‘‘ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਵੰਸ਼’’ ‘‘ਯਾਜਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਮੰਡਲੀ’’ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਕੌਮ’’ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਪਰਜਾ’’
1 ਪਤਰਸ 2: 10	‘‘ਪਰਜਾ ਹੀ ਨਾ ਸਾਓ’’ ‘‘ਰਹਿਮ ਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ’’	‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਰਜਾ’’ ‘‘ਰਹਿਮ ਹੋਇਆ ਹੈ’’

(ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1: 14)। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਆਦਮੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:3; ਗਲਾਤੀਆਂ 6:27)।

ਆਨੰਦ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਲਾਈ ਰੱਖੋ (1: 11ਅ, 12)

ਆਨੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇਣਾ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਫੋਕਸ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:8) ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ੁਕਰਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਂਦਿਆਂ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚ ਲੈ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਇਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਗੁਲਾਬ ਖਿੜਿਆ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਤੋਂ ਆਨੰਦ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੀ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪਿਆਰ ਲਾਈਏ।

ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣਾ (1:13)

ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ, ਗੁਆਚੇ ਹੋਇਆਂ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕੁਝ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਉਸ ਪਲ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਜਦ ਖ਼ੁਦਾ ਗੁਆਚੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ‘ਸੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਓਸੇ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਜਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਲ ਗਏ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:41)। ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ: ‘ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਰ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਲਾਉਂਦਾ ਸੀ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:47)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ, ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ ਐਂਡ ਫਿਲੇਮੋਨ, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1964), 56. ²ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 1:10; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:7, 9; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:16; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:4; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:2; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:11; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:3; ਫਿਲੇਮੋਨ 4. ³ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 15:30; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:11; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:19; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:25; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3:1; ਫਿਲੇਮੋਨ 22. ⁴ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 12:3; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 5:3; ਰੋਮੀਆਂ 1:19; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:18. ⁵ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 6:4; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:17; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:7; 10:3; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:16; 6:16; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:10; 5:2, 8; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:6; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:12; 4:1. ⁶ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 5:2; 11:20; 14:4; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:1; 16:13; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:11, 13, 14; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:1; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 4:12; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3:8; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:15. ⁷ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮੱਤੀ 14:6; ਮਰਕੁਸ 6:22; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:5; ਰੋਮੀਆਂ 15:1, 2; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:33, 34; 10:33; ਗਲਾਤੀਆਂ 1:10; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:4 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਰੋਮੀਆਂ 8:8; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:32; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:4, 15; 4:1 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ⁸ਏ. ਟੀ. ਰੌਬਰਟਸਨ, ਪੌਲ ਐਂਡ ਦ ਇੰਟਲੈਕਚੁਅਲਜ਼: ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ, ਸੇਧ ਅਤੇ ਸੰਘਾ. ਡਬਲਯੂ. ਸੀ. ਸਟ੍ਰਿਕਲੈਂਡ (ਨੈਸ਼ਵਿੱਲ: ਬ੍ਰਾਡਮੈਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1959), 36. ⁹ਐਚ. ਸੀ. ਜੀ. ਮਾਉਲ, ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ

ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ, ਦ ਕੈਂਬ੍ਰਿਜ ਬਾਈਬਲ ਫਾਰ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਲੇਜਜ਼ (ਕੈਂਬ੍ਰਿਜ਼: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1893; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, 1902), 73. ¹⁰ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਚੌਥਾ ਅੰਕ, ਸੰਪਾ., ਬਾਰਬਰਾ ਅਲੈਂਡ, ਕਰਟ ਅਲੈਂਡ, ਜੌਹਨਸ ਕਾਰਵਿਦੋਪੋਉਲੋਸ, ਕਾਰਲੋ ਐਮ. ਮਾਰਟਿਨੀ, ਅਤੇ ਬਰੂਸ ਐਮ. ਮੈਜ਼ਗਰ (ਸਟੱਟਗਰਟ: ਯੂਨਾਇਟੇਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, 1998)।

¹¹ਜੇ. ਬੀ. ਲਾਈਟਫੁਟ, ਸੇਂਟ ਪੌਲ'ਜ਼ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨ, ਸੋਧ (ਲੰਦਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਐਂਡ ਕੰ., 1916), 139. ¹²ਰੋਬਰਟ ਜੀ. ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ, ਏ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟਰ'ਜ਼ ਹੈਂਡਬੁਕ ਆਨ ਪੌਲ'ਜ਼ ਲੈਟਰਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ, ਹੈਲਪਸ ਫਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨਰਜ਼ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਯੂਨਾਈਟਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, 1977), 20. ¹³ਮਾਉਲ, 76. ¹⁴ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਨਿਡਾ, 20. ¹⁵ਈ. ਕੇ. ਸਿੰਪਸਨ ਐਂਡ ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ, ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਫਿਲੀਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1957), 191. ¹⁶ਉਹੀ, 189-90.

